

Ole Vesterås

Ole Vesterås, f. 1923, var sønn av Gunnhild, f. Bratlien fra Snertingdal, og Halfdan Vesterås. Ole var nummer fire i en søskenflokk på åtte. Da krigen kom var han en ung mann på 17 år, og han hadde klare minner om den spesielle tiden.

Ole Vesterås i 2016

Selv om Vesterås var langt unna alt, så var garden ofte i sentrum under krigen. I 1940 var det en trefning ved Prestgrinda 21. april. Tyskerne rykket da fram etter slaget ved Mustad, og nordmennene hadde laget en sperrestilling. Denne måtte oppgis og de norske soldatene ble jaget videre. Mange tok til skogs mot Vesterås. Allerede flere dager før hadde det kommet mange sivile som prøvde å komme seg unna kamphandlingene. Familien

Vesterås i Lunne med mor Marie og barna Olav, Reidar og Ester kom seg til Vesterås. Far Arne og Alf flyktet til Prestegarden. Arne ble der tatt av tyskerne som gissel og ført ned Grytbakka og videre til Gjøvik. Ved Lindbakken måtte de overvære henrettelse av de seks nordmennene. Da Halfdan ble klar over hvor mange som hadde kommet til Vesterås, slaktet han en stor okse slik at det ble mat til alle.

Under krigen var hjemmestyrkene i aksjon på åsen for å motta flyslipp fra England. Halfdan ble spurt om å la dem ha base på Vesterås. Dette måtte han avslå fordi han hadde for stor familie. Det var spesielt stor aktivitet på Fjortentjernsmyrene. Ole forteller at de på Vesterås ofte kunne se markeringslys som skulle veilede flyene. Brødrene Oskar og Leif Thune var aktivt med i dette arbeidet. Materiell ble hentet med hest og slede og kjørt til låven til Oskar. Her hadde han høy som han presset til bunter. Våpen og annet materiell som skulle distribueres ble lagt inn i buntene. Så tok Oskar buntene på sleden og distribuerte høy og våpen rundt til forskjellige steder. Ofte passerte de tyske vaktposter uten at noe ble oppdaget.

Vesterås var under spesiell oppsikt av tyskerne og NS-folk. De var på jakt etter hjemmestyrkene og kom ofte på besøk. Folk på garden visste om flyslipp og motstandsaktiviteten, men ble gode til å skjule dette. Når det var razziaer hadde de aldri problemer, og vanskelige spørsmål klarte de å snakke seg unna. En gang

var det storrazzia. Hele gardsplassen var full av tyskere og NS-folk. De saumfor huset, og i sagflisa på loftet fant de noen geværpatroner nedgravd. Det ble en voldsom kjefting med diverse trusler. En av NS-folkene fikk roet tyskerne med forklaring om at patronene var gamle og måtte ha ligget der lenge. Tyskerne dro videre mot Gillerhaugen, men før de dro fikk Ole en advarsel. NS-mannen stakk geværpipa i brystet på ham og erklærte: «Hvis noen skyter mot oss kommer vi tilbake. Og da blir du skutt!». Etter en stund hørte de skudd og Ole ante det verste. Det viste seg imidlertid at det var tyskerne som hadde skutt opp låsen for å få opp døra på Haughytta.